

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΕΙ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Των Δρος **Κ. ΑΛΑΦΟΔΗΜΟΥ**,

Δρος **Λάζ. ΒΡΥΖΙΔΗ**,

Δρος **ΕΛ. ΘΕΟΦΙΛΗ**,

Δρος **Κ. ΚΩΣΤΑΚΗ**, Καθηγητών ΤΕΙ Πειραιώς,

Δρος **Χαρ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ**, Λέκτ. ΕΜΠ κ.ά. ¹

1. Εισαγωγή

Οι σπουδαστές² των ΤΕΙ για την αποφοίτησή τους απαιτείται να πραγματοποιήσουν Πρακτική Άσκηση [1] σε Επιχειρήσεις ή Οργανισμούς. Η Πρακτική Άσκηση πραγματοποιείται στο τέταρτο έτος σπουδών και μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των μαθημάτων ειδικότητας. Τα αποτελέσματα της παρούσας εργασίας ολοκληρώθηκαν σε περίοδο 26 μηνών σύμφωνα με το Τεχνικό Δελτίο του Έργου. Η εργασία περιελάμβανε τρεις φάσεις.

Φάση 1^η: Χρονική διάρκεια 11 μήνες, από 9/96 ως 7/97. Περιλαμβάνει:

- Συλλογή προκαταρκτικών στοιχείων για τα ΤΕΙ της έρευνας.
- Σχεδιασμό και προετοιμασία τριών τύπων ερωτηματολογίων.
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίων με δειγματοληπτική μέθοδο

Στο στάδιο αυτό συνεργάστηκαν και οι Καθηγητές του ΤΕΙ Πειραιά: Αντωνίου Αντώνιος, Αλεξανδρόπουλος Αντώνιος, Μακρυγιάννης Αριστείδης, Αναστασάτος Διονύσιος, Παλιατσός Αθανάσιος, Κατωπόδης Επαμεινώνδας, Πρεζεράκος Νικόλαος.

1. Υπεύθυνος της Επιστημονικής Ομάδας του υπο-έργου «Δημιουργία Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών (GIS) Τελειοφοίτων Σπουδαστών ΤΕΙ» είναι ο Καθηγητής του ΤΕΙ Πειραιά Κων/νος Κωστάκης και μέλη της Επιστημονικής ομάδας οι: Αλαφοδήμος Κων/νος, Καθηγητής ΤΕΙ Πειραιά, Βρυζίδης Λάζαρος, Καθηγητής ΤΕΙ Πειραιά, Ιωαννίδης Χαράλαμπος, Δρ Αγρ.-Τοπογράφος Μηχαν., Λέκτορας ΕΜΠ, Κωστάκης Κων/νος, Καθηγητής ΤΕΙ Πειραιά, Υπεύθυνος ομάδας Μελέτης, Κωστάκη Χαρά, Decision Science, MSc L.S.E., Λογοθέτης Κων/νος, Αγρ.-Τοπογράφος Μηχαν. ΕΜΠ, Πότισιου Χρυσή, Δρ Αγρ.-Τοπογράφος Μηχαν. ΕΜΠ.

2. Στην εργασία αυτή παρουσιάζονται τα αποιολύματα του έργου, που υλοποιήθηκε με επιχορήγηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΥΠΕΠΘ στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση ΕΠΕΑΕΚ, Ενέργεια 3,4β.

- Λογικό και φυσικό σχεδιασμό της Βάσης Δεδομένων.
- Σχεδιασμό της δομής του GIS.

Φάση 2η: Χρονική διάρκεια 11 μήνες, από 9/97 ως 7/98. Περιλαμβάνει:

- Εισαγωγή των συλλεγόντων στοιχείων με τα ερωτηματολόγια στη Βάση Δεδομένων.
- Διασύνδεση της Βάσης Δεδομένων και του GIS.
- Ανάλυση των στοιχείων και πρώτα συμπεράσματα.
- Παραγωγή στατιστικών διαγραμμάτων, από τα ποιοτικά δεδομένα.
- Παραγωγή χαρτών, από τα χωρικά δεδομένα.

Φάση 3η: Χρονική διάρκεια 4 μήνες, από 9/98 ως 12/98. Περιλαμβάνει:

- Επεξεργασία των προϊόντων (διαγραμμάτων και χαρτών).
- Διατύπωση συμπερασμάτων και προτάσεων .

Οι βασικοί στόχοι του υπο-έργου είναι:

- Η δημιουργία ενός συστήματος για εύκολη στατιστική ανάλυση των στοιχείων της Πρακτικής Άσκησης (Π.Α.) και η διευκόλυνση της πρακτικής λειτουργίας της Π.Α.

- Ο εντοπισμός των κύριων προβλημάτων, που παρουσιάζονται κατά την εφαρμογή της Π.Α.

- Η διατύπωση προτάσεων για τη βελτίωση των προγραμμάτων σπουδών σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Η εφαρμογή για την δημιουργία του Γεωγραφικού συστήματος Πληροφοριών (GIS) έγινε με στοιχεία της Π.Α. σπουδαστών από τρία (3) ΤΕΙ: του Πειραιά, της Αθήνας και της Χαλκίδας.[2,3,4]

2. Διαδικασία εκπόνησης

Η εργασία αυτή βασίζεται στην ανάλυση και επεξεργασία, με στατιστικά διαγράμματα, των πληροφοριών, που περιέχονταν στις απαντήσεις του Ερωτηματολογίου Α³, που συντάχθηκε μετά από εμπειριστατωμένη ανάλυση των αναγκών και προβλημάτων του θεσμού της Πρακτικής Άσκησης (Π.Α.).

Η Π.Α. καθιερώθηκε για πρώτη φορά ως αναπόσπαστο τμήμα της φοίτησης των σπουδαστών ΤΕΙ στο νόμο-πλαίσιο 1404/1983, που αναφέρεται στην «Δομή και λειτουργία των ΤΕΙ» [1]. Με τον θεσμό αυτό γίνεται σύνδεση της θεωρητικής κατάρτισης και της πράξης, ουσιαστικά της εκπαίδευσης και της παραγωγής. Η Π.Α. αποσκοπεί:

- Στην ενημέρωση των ασκουμένων για τη λειτουργία των μονάδων παραγωγής ή των σχετικών με το αντικείμενό τους υπηρεσιών, καθώς και την ενεργό συμμετοχή των ασκουμένων στις διαδικασίες και στις μεθόδους παραγωγής ή παροχής υπηρεσιών.

- Στον συσχετισμό των θεωρητικών και εργαστηριακών γνώσεων, που αποκτήθηκαν κατά την μέχρι τώρα διάρκεια των σπουδών στο ΤΕΙ, με τα προβλήματα των χώρων εφαρμογής.

- Στην επαφή των Τμημάτων ειδικότητας με τους εργασιακούς χώρους για την δημιουργία αμφίδρομης μεταξύ τους σχέσης,

Συνεπώς, μέσα από την Π.Α., που είναι υποχρεωτική και εξάμηνης διάρκειας, ο σπουδαστής καλείται να αποκτήσει εμπειρίες, που να καλύπτουν το μεγαλύτερο δυνατό μέρος των γνωστικών αντικειμένων της ειδικότητάς του, να αποκτήσει άμεση εμπειρία των συ-

γκεκριμένων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η παραγωγή και οι υπηρεσίες στον εργασιακό χώρο. Μέσα στην πραγματικότητα της παραγωγής να συνειδητοποιήσει τις δυνατότητες και τις αδυναμίες του, να αναπτύξει τις δεξιότητές του και να αποκτήσει βαθύτερη κατανόηση των σχέσεων και συσχετίσεων, που αναπτύσσονται μέσα στον εργασιακό χώρο. Επίσης, να διαπιστώσει πόσο η επαγγελματική κατάρτιση που παίρνει κατά τη φοίτησή του στα ΤΕΙ είναι σχετική ή άσχετη με τις απαιτήσεις της παραγωγής. Είναι λοιπόν σαφές, ότι ο ασκούμενος πρέπει να απασχολείται σε όλα τα αντικείμενα με τέτοιο τρόπο, που να προωθείται η διαδικασία μάθησης στην ειδικότητά του και να μην ετεροαπασχολείται στους χώρους εργασίας. Η Π.Α. πραγματοποιείται τόσο στον Δημόσιο, όσο και στον Ιδιωτικό Τομέα, μετά από σχετικό προγραμματισμό και σχεδιασμό.

Με βάση τους παραπάνω βασικούς άξονες διαμορφώθηκαν τα ερωτηματολόγια τύπου (Α), (Β), (Γ) – δίνονται στο Παράρτημα Ι της Τελικής Έκθεσης [6] – που αφορούσαν:

Ερωτηματολόγιο Α: Τις Επιχειρήσεις, που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Π.Α.[5]

Απαντήθηκε από τους υπεύθυνους 107 Επιχειρήσεων, του Δημοσίου και του Ιδιωτικού Τομέα, όπου (την συγκεκριμένη χρονική περίοδο) απασχολούνταν 236 σπουδαστές για Π.Α.

Το ερωτηματολόγιο αυτό περιέχει συνολικά 27 ερωτήσεις (εκτός των στοιχείων του προσώπου που απαντά) και είναι χωρισμένο σε πέντε (5) μέρη, με αντικείμενα:

- Στοιχεία προσώπου που συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο.
- Στοιχεία του εργασιακού χώρου (4 ερωτήσεις).
- Στοιχεία σχετικά με τους ασκούμενους (4 ερωτήσεις).
- Αξιολόγηση ασκούμενων (12 ερωτήσεις).
- Κρίσεις – προτάσεις (7 ερωτήσεις).

Ερωτηματολόγιο Β: Τους Σπουδαστές των ΤΕΙ της έρευνας.

Ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν από τους σπουδαστές που ολοκλήρωσαν την Π.Α. τα έτη 1996 και 1997.

Το δείγμα αποτέλεσαν 300 σπουδαστές και ειδικότερα:

- 164 σπουδαστές από 10 Τμήματα του ΤΕΙ Πειραιά.
- 110 σπουδαστές από 14 Τμήματα του ΤΕΙ Αθήνας.
- 26 σπουδαστές από 2 Τμήματα του ΤΕΙ Χαλκίδας.

Το ερωτηματολόγιο αυτό περιέχει συνολικά 48 ερωτήσεις και είναι χωρισμένο σε τέσσερα (4) μέρη, με αντικείμενα:

- Στοιχεία του σπουδαστή (11 ερωτήσεις).
- Στοιχεία της επιχείρησης/φορέα (7 ερωτήσεις).
- Κρίσεις-απόψεις για την Π.Α. (16 ερωτήσεις).
- Κρίσεις-απόψεις για την επιχείρηση (14 ερωτήσεις).

Ερωτηματολόγιο Γ: Τους Επόπτες των ΤΕΙ, υπεύθυνους για την Π.Α.

Απαντήθηκε από 32 Επόπτες και συγκεκριμένα: 19 του ΤΕΙ Πειραιά, 7 του ΤΕΙ Αθήνας και 6 του ΤΕΙ Χαλκίδας.

Το ερωτηματολόγιο αυτό περιέχει συνολικά 14 ερωτήσεις και είναι χωρισμένο σε δύο (2) μέρη, με αντικείμενα:

- Στοιχεία του επόπτη (2 ερωτήσεις).
- Κρίσεις-απόψεις για την Π.Α. (12 ερωτήσεις).

• Η ανάλυση των απαντήσεων στα Ερωτηματολόγια έγινε με την εισαγωγή τους σε σχεσιακή Βάση Δεδομένων, την ACCESS 97 σε περιβάλλον Windows 95.

Για κάθε ένα από τα Ερωτηματολόγια σχεδιάστηκε στην ACCESS ο ομώνυμος πίνακας (TABLE) και η αντίστοιχη φόρμα εισαγωγής δεδομένων (FORM)⁴. Συγκεκριμένα δημιουργήθηκαν, μετά από στατιστική επεξεργασία των στοιχείων του ερωτηματολογίου 14 διαγράμματα σε μορφή ραβδογραμμάτων (μπάρες) και κυκλικά διαγράμματα (πίτες) που παρατίθενται εν συνεχεία.

3. Ανάλυση Ερωτηματολογίου

Το 1ο μέρος του Ερωτηματολογίου περιλαμβάνει ερωτήσεις για την απόκτηση στοιχείων για τον σπουδαστή που δίνει τις απαντήσεις.

• Γενικού ενδιαφέροντος, όπως:

- ονοματεπώνυμο,
- διευθύνσεις,
- έτος γέννησης και εγγραφής στα ΤΕΙ,
- οικογενειακή κατάσταση.

• Σχετικών με τις σπουδές και τις γνώσεις του, όπως:

- Το Τμήμα ΤΕΙ όπου σπουδάζει. Στο **Σχήμα 1** δίνεται, με μορφή διαγράμματος με μπάρες, ο αριθμός των σπουδαστών για καθένα από τα 26 Τμήματα των ΤΕΙ, που συμμετέχει στην έρευνα. Παρατηρείται άνιση κατανομή ερωτηθέντων σπουδαστών σε σχέση με το δυναμικό κάθε Τμήματος.

- Το Λύκειο από όπου αποφοίτησε. Στο **Σχήμα 2** δίνονται τα στατιστικά στοιχεία, με τη μορφή διαγράμματος με μπάρες.

- Τις προγενέστερες σπουδές και τυχόν διπλώματα.

- Τη γνώση ξένων γλωσσών. Είναι χαρακτηριστικό, ότι το 87% των σπουδαστών δηλώνει ότι γνωρίζει την Αγγλική σε ικανοποιητικό επίπεδο, ενώ υπάρχουν αρκετοί γνώστες περισσότερων της μιας ξένων γλωσσών (Γαλλικά – 17.5%, Γερμανικά – 7%, Ιταλικά – 7%, Ισπανικά – 1%).

• Επιλογών και κρίσεων για τις σπουδές του, όπως:

- Τον τρόπο επιλογής του Τμήματος ΤΕΙ, όπου σπουδάζει. Σε ποσοστό 80% ήταν στις πρώτες επιλογές του σπουδαστή μεταξύ των υπαρχόντων Τμημάτων ΤΕΙ.

- Το επίπεδο των γνώσεων που αποκτά στο ΤΕΙ. Λιγότεροι από τους μισούς, συγκεκριμένα το 45% αυτών που απάντησαν, θεωρούν ότι οι γνώσεις που αποκτούν ικανοποιούν τις φιλοδοξίες τους για επαγγελματική αποκατάσταση, ενώ οι υπόλοιποι εκφράζονται αρνητικά για τη συνέχιση των σπουδών τους. Τα ποσοστά είναι αποκαλυπτικά καθώς μόνον το 31% δηλώνει αποφασισμένο να μην συνεχίσει με περαιτέρω σπουδές. Το

4. Στο CD, που συνοδεύει την Τελική Έκθεση, είναι καιατεθειμένο στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και στο ΤΕΙ Πειραιά Ειδικό Λογαριασμό και Βιβλιοθήκη, δίνονται:

• Τα αρχεία (σε μορφή raster, TIFF format) erot a, erot b, erot_c με τους σχετικούς πίνακες των πεδίων, που περιλαμβάνονται σε κάθε ερωτηματολόγιο (Όνομα πεδίου, Τύπος δεδομένων, Περιγραφή).

• Το αρχείο (σε format ACCESS 97) tei_form με τη φόρμα εισαγωγής δεδομένων στα τρία ερωτηματολόγια (η επιλογή του Ερωτηματολογίου γίνεται μέσα από σχετικό menu).

• Το αρχείο (σε format ACCESS 97) tei με συμπληρωμένες τις σχετικές φόρμες για όλα τα απαιτηθέντα Ερωτηματολόγια τύπου (Α), (Β) και (Γ).

22% δηλώνει αναποφάσιστο και το υπόλοιπο 47%, ότι σκοπεύει να συνεχίσει τις σπουδές του, είτε σε μεταπτυχιακό επίπεδο (25%), είτε σε ΑΕΙ (17%) ή ακόμη και σε άλλη ειδικότητα των ΤΕΙ (5%).

Στο **Σχήμα 3** απεικονίζονται αναλυτικά, σε μορφή πίτας (5 είδη απαντήσεων), τα ποσοστά αυτά.

Το 2ο μέρος του Ερωτηματολογίου περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικές με την Επιχείρηση/φορέα όπου εκπονεί την Π.Α. ο κάθε σπουδαστής, όπως:

- Γενικά στοιχεία για την Επιχείρηση, όπως ονομασία, διεύθυνση και είδος
- Το πρόγραμμα μέσω του οποίου υλοποιείται στην Επιχείρηση η Π.Α.

Η δυνατότητα ένταξης της Π.Α. στο ΕΠΕΑΕΚ (καταβολή της σχετικής αμοιβής μέσω αυτού του προγράμματος) αξιοποιήθηκε για το 50% σχεδόν των σπουδαστών, όπως φαίνεται και στο **Σχήμα 4**. Έτσι αυξήθηκαν οι δυνατότητες απορρόφησης των ενδιαφερομένων σπουδαστών από επιχειρήσεις.

• Τον τρόπο επιλογής της Επιχείρησης από τον κάθε σπουδαστή, για τις περιπτώσεις χρηματοδότησης της Π.Α. από τον Ο.Α.Ε.Δ.. Συγκεκριμένα, αν η Επιχείρηση επιλέχθηκε από τον ίδιο τον σπουδαστή και αν αυτή αποτελούσε την πρώτη του επιλογή.

• Τη θέση και το αντικείμενο εργασίας του σπουδαστή στην Επιχείρηση, ώστε να διαπιστωθεί η υιοθέτηση των επιταγών του θεσμού της Π.Α.

Το 3ο μέρος του Ερωτηματολογίου αναφέρεται σε κρίσεις και απόψεις των ασκηθέντων σπουδαστών για την Π.Α.. Ανά ερώτηση, τα βασικά εξαγόμενα από τις δοθείσες απαντήσεις είναι:

- Ενδιαφέρον που προκάλεσε η Π.Α.

Για την μεγάλη πλειοψηφία των σπουδαστών ην Π.Α. ήταν πολύ ενδιαφέρουσα, ενώ υπήρξαν και 3 σπουδαστές (1%), που την θεώρησαν «χαμένο χρόνο». Στο **Σχήμα 5** δίνονται, με τη μορφή πίτας, τα αποτελέσματα σε ποσοστά.

- Επιλογή αντικειμένου Π.Α.

Στο **Σχήμα 6** φαίνονται τα στατιστικά στοιχεία. Σε μεγάλο ποσοστό (35%) το αντικείμενο της Π.Α. δεν επιλέχθηκε από τους σπουδαστές, παρότι σε μεγαλύτερα ποσοστά οι ίδιοι οι σπουδαστές είχαν την πρωτοβουλία της επικοινωνίας με τις επιχειρήσεις.

- Επισκέψεις σε επιχειρήσεις για επιλογή Π.Α.

Η αγωνία ή το ενδιαφέρον των σπουδαστών για την καλύτερη επιλογή της ενασχόλησής τους κατά την Π.Α., φαίνεται και από τις απαντήσεις αυτού του ερωτήματος: το 94% πιστεύει, ότι για τον σκοπό αυτό πρέπει να γίνονται επισκέψεις σε Επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια των προηγούμενων εξαμήνων των σπουδών τους. Η απεικόνιση των στοιχείων αυτών δίνεται στο **Σχήμα 7**.

- Χρονική διάρκεια Π.Α.

Σε ποσοστό 69% οι σπουδαστές πιστεύουν, ότι οι 6 μήνες είναι ικανοποιητικός χρόνος για τους σκοπούς της Π.Α. **Σχήμα 8**. Το σύνολο σχεδόν των υπολοίπων πιστεύει, ότι έπρεπε να ήταν μεγαλύτερη η χρονική διάρκεια της Π.Α.: για το 25% του συνόλου των σπουδαστών η ενδεδειγμένη διάρκεια είναι 12 μήνες. Τα ποσοστά είναι παραπλήσια με αυτά των απαντήσεων των Επιχειρήσεων στην αντίστοιχη ερώτηση του Ερωτηματολογίου (Α)[8].

- Εναλλακτική δραστηριότητα αντί της Π.Α.

Για το 40% των σπουδαστών η Π.Α. είναι αναντικατάστατη, για την εκπλήρωση των στόχων που έχει θέση η θέσπισή της. Αντίθετα το 60% κρίνει, ότι υπάρχουν άλλοι τρόποι για την καλλίτερη αξιοποίηση του χρόνου που αφιέρωσαν στην Π.Α., από τους οποίους οι κυριότεροι (αλλά όχι οι μοναδικοί προταθέντες) είναι:

- η παρακολούθηση σεμιναρίων με ομιλητές στελέχη επιλεγμένων Επιχειρήσεων ή Υπηρεσιών, για ποσοστό 29%,
- η παρακολούθηση τεχνικών μαθημάτων στο ΤΕΙ, για ποσοστό 12%,
- η επιμήκυνση της διάρκειας εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας στον ένα (1) χρόνο, για ποσοστό 6%.

Στο **Σχήμα 9** απεικονίζονται σε διάγραμμα με μπάρες τα σχετικά στατιστικά στοιχεία.

- Χρόνος επιλογής του αντικειμένου της πτυχιακής εργασίας.

Στο **Σχήμα 10** απεικονίζονται ποσοστιαία οι απόψεις των σπουδαστών για τον χρόνο επιλογής του αντικειμένου της πτυχιακής εργασίας τους σε σχέση με την Π.Α.. Περίπου το 77% θεωρεί, ότι πρέπει να έχει επιλέξει τα αντικείμενα πριν την ολοκλήρωση της Π.Α.. Αξιοσημείωτο είναι, ότι για ένα μεγάλο ποσοστό (38.6%) ο ενδεδειγμένος χρόνος είναι πριν και από την έναρξη της Π.Α.

- Σχέση αντικειμένου πτυχιακής εργασίας και Π.Α.

Τα ευρήματα από την προηγούμενη ερώτηση αποσαφηνίζονται σε μεγάλο βαθμό από το υψηλό ποσοστό (43%) των σπουδαστών, που δεν κρίνουν σκόπιμη τη συσχέτιση των αντικειμένων της Π.Α. και της πτυχιακής εργασίας. Μόνο το 55% επιθυμούν τα αντικείμενα των δύο αυτών εργασιών τους να έχουν μεγαλύτερη ή μικρότερη σχέση μεταξύ τους. Τα αποτελέσματα αυτά φαίνονται, με μορφή πίτας, στο **Σχήμα 11**.

- Επάρκεια γνώσεων από τις σπουδές στο ΤΕΙ.

Οι σπουδαστές αισθάνονται πολύ περισσότερο καλυμμένοι από τις γνώσεις, που αποκόμισαν από το ΤΕΙ, σε θεωρητικό επίπεδο από ό,τι σε τεχνικό επίπεδο. Συγκεκριμένα το 66% θεωρεί, ότι είχε ικανοποιητικές θεωρητικές γνώσεις για τις ανάγκες της Π.Α., ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τις τεχνικές γνώσεις πέφτει στο 45%. Ομοίως τα ποσοστά των σπουδαστών, που δεν διαθέτουν καθόλου τις εξειδικευμένες γνώσεις που απαιτούσε η Π.Α. είναι 6% για το θεωρητικό και 14% για το τεχνικό επίπεδο.

Στο **Σχήμα 12** δίνεται η συνολική εικόνα των απαντήσεων σε διπλό διάγραμμα με κατακόρυφες μπάρες.

- Πρόσθετες γνώσεις απαραίτητες για την Π.Α.

Οι μεγαλύτερες ελλείψεις που διαπιστώνουν οι σπουδαστές, αφορούν γνώσεις πρωταρχικά στους τομείς των Δημοσίων Σχέσεων (σε ποσοστό άνω του 40%) και του Marketing (ποσοστό 30%) και δευτερευόντως στα οικονομικά ή άλλους τομείς (ανάλογα με την ειδικότητά τους).

Στο **Σχήμα 13** απεικονίζονται σε (ενιαίο) διάγραμμα τα ποσοστά για τα κύρια γνωστικά αντικείμενα, ανά Τμήμα ΤΕΙ, όπου ανήκουν οι σπουδαστές.

- Απόκτηση νέων γνώσεων με την Π.Α.

Τα ποσοστά θετικών απαντήσεων για τα τρία πεδία γνώσεων που παρατίθενται στην ερώτηση, είναι:

- 27% για τις «Νέες μεθοδολογίες».
- 37% για τον «Σύγχρονο εξοπλισμό».
- 75% για την «Εμπειρία».

Είναι προφανές, ότι τα θετικά στοιχεία που αποκόμισαν οι σπουδαστές με την Π.Α. αφορούν κυρίως τον τομέα της εμπειρίας, ενώ είναι σχετικά υψηλό το ποσοστό και της απόκτησης νέων γνώσεων σε εξοπλισμό σύγχρονης τεχνολογίας.

- Εποπτεία Π.Α.

Σε ποσοστό 45% οι σπουδαστές δηλώνουν, ότι δεν είχαν επίβλεψη ή επικοινωνία με τον υπεύθυνο επόπτη καθηγητή των ΤΕΙ. Το ποσοστό είναι εντυπωσιακά μεγάλο αφού δεν αφορά ποσοτική ή ποιοτική κρίση για την επίβλεψη και παρακολούθηση της Π.Α., αλλά γενικά την ύπαρξη ή όχι οποιασδήποτε μορφής επίβλεψης ή και επικοινωνίας.

- Υποβολή έκθεσης στην Επιχείρηση.

Το 51% των σπουδαστών, που απήντησαν στην συγκεκριμένη ερώτηση, υπέβαλαν έκθεση με τις απόψεις τους και το έργο τους στην Επιχείρηση.

Στο **Σχήμα 14** δίνονται συνδυασμένα τα στατιστικά στοιχεία για την παρούσα και την επόμενη ερώτηση.

- Υποβολή έκθεσης στο ΤΕΙ.

Οι θετικές απαντήσεις, για την αναγκαιότητα υποχρεωτικής υποβολής στο ΤΕΙ έκθεσης πεπραγμένων κατά την Π.Α., είναι της τάξης του 70%, πολύ υψηλότερο από αυτό, που υλοποιήθηκε (προς τις Επιχειρήσεις) σύμφωνα με τις απαντήσεις της προηγούμενης ερώτησης.

Οι σπουδαστές αναγνωρίζουν, ότι μία καλύτερη οργάνωση της Π.Α., τόσο ως προς την επίβλεψή της, όσο και ως προς τις υποχρεώσεις του ασκουμένου, θα οδηγήσει στη βελτίωση του θεσμού της Π.Α.

- Βαθμολόγηση επιδόσεων κατά την Π.Α.

Περισσότεροι από τους μισούς σπουδαστές (54%) επιθυμούν τη βαθμολόγηση των επιδόσεών τους στην Π.Α., ενώ μόνον το 46% κρίνουν, ότι δεν είναι σκόπιμη ή είναι ανέφικτη μία τέτοια βαθμολόγηση με ουσιαστικά κριτήρια ώστε να μετρά ο βαθμός στο πτυχίο. Πάντως είναι αξιοσημείωτο, ότι μόνον το 3% επιθυμεί μία τέτοια βαθμολόγηση να γίνεται αποκλειστικά από τον Επόπτη Καθηγητή του ΤΕΙ – σε αντιδιαστολή με το 24% για βαθμολόγηση αποκλειστικά από τον υπεύθυνο της Επιχείρησης. - Στο **Σχήμα 15** απεικονίζονται όλα τα σχετικά στοιχεία σε μορφή πίτας.

- Συνέχιση σπουδών στο ΤΕΙ μετά την Π.Α.

Στο **Σχήμα 16** δίνονται σε ποσοστιαία μορφή (πίτα) τα αποτελέσματα των απαντήσεων. Σε ποσοστό 71% οι σπουδαστές επιθυμούν μετά την Π.Α. την ύπαρξη προαιρετικά της δυνατότητας απόκτησης πιστοποιητικού ειδίκευσης, δηλαδή ουσιαστικά μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών. Σημειωτέον, ότι ποσοστό 5% επιθυμεί την παρακολούθηση μετά την Π.Α. δύο (2) προπτυχιακών εξαμηνιαίων μαθημάτων τεχνικής φύσεως.

- Εκπόνηση Π.Α. με υποτροφία στην αλλοδαπή.

Ενδεικτικά αναφέρεται, ότι το 66% των σπουδαστών απάντησε θετικά στην προοπτική πραγματοποίησης της Π.Α. σε χώρα της Ε.Ε. ή της Ε.Ζ.Ε.Σ.

Το 4^ο μέρος του Ερωτηματολογίου αναφέρεται σε κρίσεις και απόψεις των σπουδαστών για την Επιχείρηση στην οποία έκαναν την Π.Α.

Οι τρεις πρώτες ερωτήσεις αφορούν σε γενικές κρίσεις για την Επιχείρηση, έμμεσα μόνον σχετιζόμενες με την Π.Α., όπως:

- για το επίπεδο εκσυγχρονισμού της, ως προς:

- τον εξοπλισμό, θετικές απαντήσεις από το 57% των σπουδαστών,

- τις μεθόδους παραγωγής/εργασίας, θετικές απαντήσεις από το 54%, και
- της στελέχωσης προσωπικού, θετικές απαντήσεις από το 33%,
- τις βασικές ελλείψεις ή προβλήματα που εντόπισαν,
- την ποικιλία δραστηριοτήτων ή θέσεων εργασίας της Επιχείρησης όπου θα μπορούσαν να απασχοληθούν. Το 70% απάντησε, ότι υπήρχε τέτοια ποικιλία δραστηριοτήτων ή θέσεων εργασίας.

Για καθεμία από τις υπόλοιπες 10 ερωτήσεις (εκτός των τελικών γενικών παρατηρήσεων), που σχετίζονται άμεσα με την Π.Α. των σπουδαστών, τα βασικά εξαγόμενα είναι:

- Αντικείμενο εργασίας κατά την Π.Α.

Το 67% των σπουδαστών παρέμεινε σε όλη τη διάρκεια της Π.Α. σε μία συγκεκριμένη θέση/αντικείμενο εργασίας, αντίθετα με τα προβλεπόμενα στους θεσμοθετημένους στόχους της Π.Α.. Μόνο στο 33% των ασκουμένων δόθηκε η δυνατότητα μετακίνησης και σε άλλη θέση εργασίας. Εύρημα που πρέπει ιδιαίτερα να προβληματίσει τα αρμόδια όργανα των ΤΕΙ για την επίβλεψη-εποπτεία της Π.Α., αλλά και για την επιλογή των επιχειρήσεων και τον τρόπο συνεργασίας μαζί τους.

Στο **Σχήμα 17** απεικονίζονται τα αποτελέσματα με μορφή πίτας.

- Βαθμός ενδιαφέροντος για το αντικείμενο της εργασίας.

Σε ποσοστό πάνω από 90% κρίθηκε μετρίως ή πολύ ενδιαφέρουσα η εργασία των ασκουμένων στην Π.Α.. Αυτό δίνει ένα μέτρο του ενδιαφέροντος των σπουδαστών και της ελκυστικότητας του θεσμού της Π.Α. Στο **Σχήμα 18** απεικονίζονται τα αποτελέσματα σε διάγραμμα με κατακόρυφες μπάρες.

- Σχέση αντικειμένων Π.Α. και σπουδών στο ΤΕΙ.

Όπως φαίνεται στο **Σχήμα 19**, όπου απεικονίζονται οι απαντήσεις σε μορφή πίτας, μόνον το 56% των σπουδαστών δήλωσε, ότι η Π.Α. είχε απόλυτη σχέση με το αντικείμενο των σπουδών τους, άρα η επιλογή της Επιχείρησης υπήρξε επιτυχής. Στο αντίθετο άκρο, για το 5% των σπουδαστών η διαδικασία της Π.Α. δεν βοήθησε στο συσχετισμό των γνώσεών τους με τα πρακτικά προβλήματα της εφαρμογής, αφού δεν υπήρχε καμία σχέση του αντικειμένου των σπουδών με την εργασία τους κατά την Π.Α.

- Δυνατότητα ενασχόλησης με περισσότερα πεδία κατά την Π.Α.

Το 41% των σπουδαστών έμεινε με την εντύπωση, ότι μπορούσε να ασχοληθεί με περισσότερα πεδία του ενδιαφέροντός του κατά την Π.Α. στη συγκεκριμένη Επιχείρηση (κατονομάζοντας ορισμένους τομείς), ενώ μόνον το 54% δίνει αρνητική απάντηση. Προφανώς, το μέγεθος της Επιχείρησης και η ποικιλία δραστηριοτήτων της αποτελούν κρίσιμους παράγοντες. Στο **Σχήμα 20** δίνονται τα ποσοστιαία στοιχεία των απαντήσεων, σε μορφή πίτας.

- Γενική ενημέρωση για τις δραστηριότητες της Επιχείρησης.

Στενά συνδεδεμένο με τις απαντήσεις της προηγούμενης ερώτησης είναι το επίπεδο της ενημέρωσης, που είχαν οι σπουδαστές για τα αντικείμενα και τις δραστηριότητες της Επιχείρησης, όπου έκαναν την Π.Α.

Λιγότεροι από τους μισούς (48%) θεωρούν, ότι η ενημέρωσή τους αφορούσε το σύνολο των εργασιών της Επιχείρησης. Το (συνολικό) ποσοστό φθάνει το 77% όταν η ενημέρωση αφορά αποκλειστικά τις εργασίες, που σχετίζονται με την ειδικότητα του σπουδαστή. Το υπόλοιπο 23% θεωρεί ότι είτε η ενημέρωση έγινε πολύ σύντομα και σε πολύ γενικό επίπεδο (17%) είτε ότι δεν έγινε καθόλου (6%).

Συνεπώς, οι απαντήσεις στην προηγούμενη ερώτηση έχουν σημαντικό βαθμό υποκειμενικής εκτίμησης, που δεν στηρίζεται σε καλή γνώση των αντικειμενικών δεδομένων.

- Χρόνος πραγματικής απασχόλησης κατά την Π.Α.

Οι απαντήσεις των σπουδαστών για την απασχόλησή τους στην Π.Α., είναι:

- πλήρης απασχόληση, για το 91%,
- μερική απασχόληση, για το 7%,
- ελάχιστη ή σχεδόν καθόλου, για το 2%.

Συνεπώς υπήρχε η δυνατότητα αξιοποίησης, από τους σπουδαστές, του χρόνου της Π.Α.

- Συμβολή στην αναβάθμιση της Επιχείρησης.

Μόνον το 19% των σπουδαστών πιστεύει, ότι με τις γνώσεις τους δεν μπορούσαν να συμβάλουν στην αναβάθμιση της Επιχείρησης, όπου έκαναν την Π.Α.. Αντίθετα, ίσο ποσοστό (20%) πιστεύει, ότι σίγουρα θα μπορούσε να συμβάλει στην αναβάθμιση. Το υπόλοιπο 61% εκφράζει αμφιβολία ή πίστη για συμβολή σε κάποιο βαθμό.

- Επαγγελματική απασχόληση στην συγκεκριμένη Επιχείρηση.

Σε ποσοστό 74% οι σπουδαστές κδήλωσαν την επιθυμία τους για να εργασθούν μετά την αποφοίτησή τους από το ΤΕΙ, στην Επιχείρηση όπου έκαναν την Π.Α. Το ποσοστό των αρνητικών απαντήσεων είναι 22%, ενώ 4% δεν απάντησε στο ερώτημα.

- Π.Α. σε επιχείρηση κοντά στον τόπο καταγωγής.

Το 33% του δείγματος αποτελούν σπουδαστές των οποίων η πατρική κατοικία δεν ανήκει στις περιοχές Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης. Από αυτούς το 65% δηλώνει, ότι δεν υπήρχε κατάλληλη επιχείρηση/Υπηρεσία κοντά στον τόπο καταγωγής του για να ασχοληθεί κατά την Π.Α. και μόνον το 35% δίνει καταφατική απάντηση.

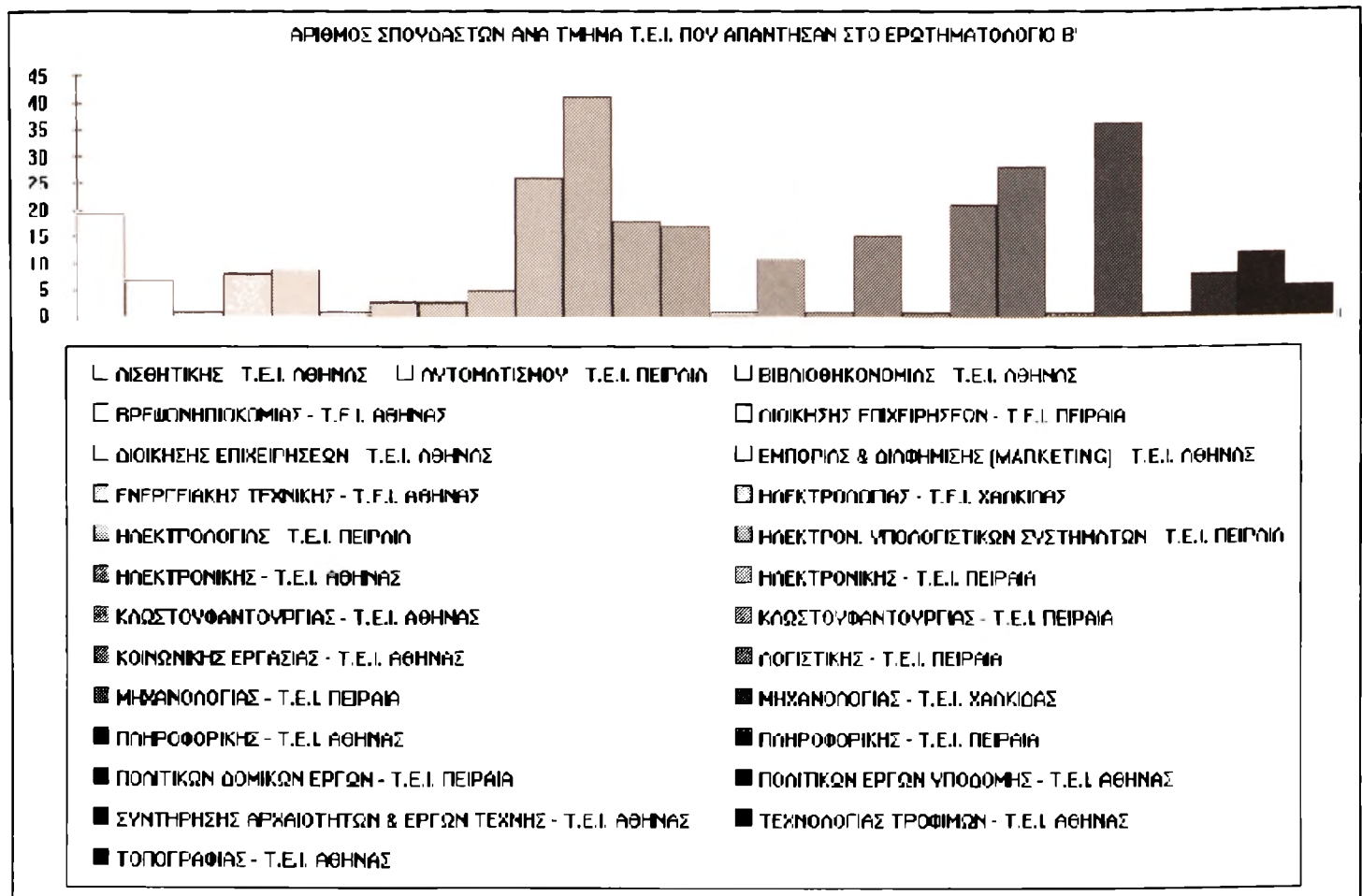
- Επαγγελματική απασχόληση στον τόπο καταγωγής.

Αντίθετα με τα ποσοστά της προηγούμενης ερώτησης, το 56% των σπουδαστών με πατρική κατοικία εκτός Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης, σκοπεύει να εργασθεί (μετά το πέρας των σπουδών του) στον τόπο καταγωγής του.

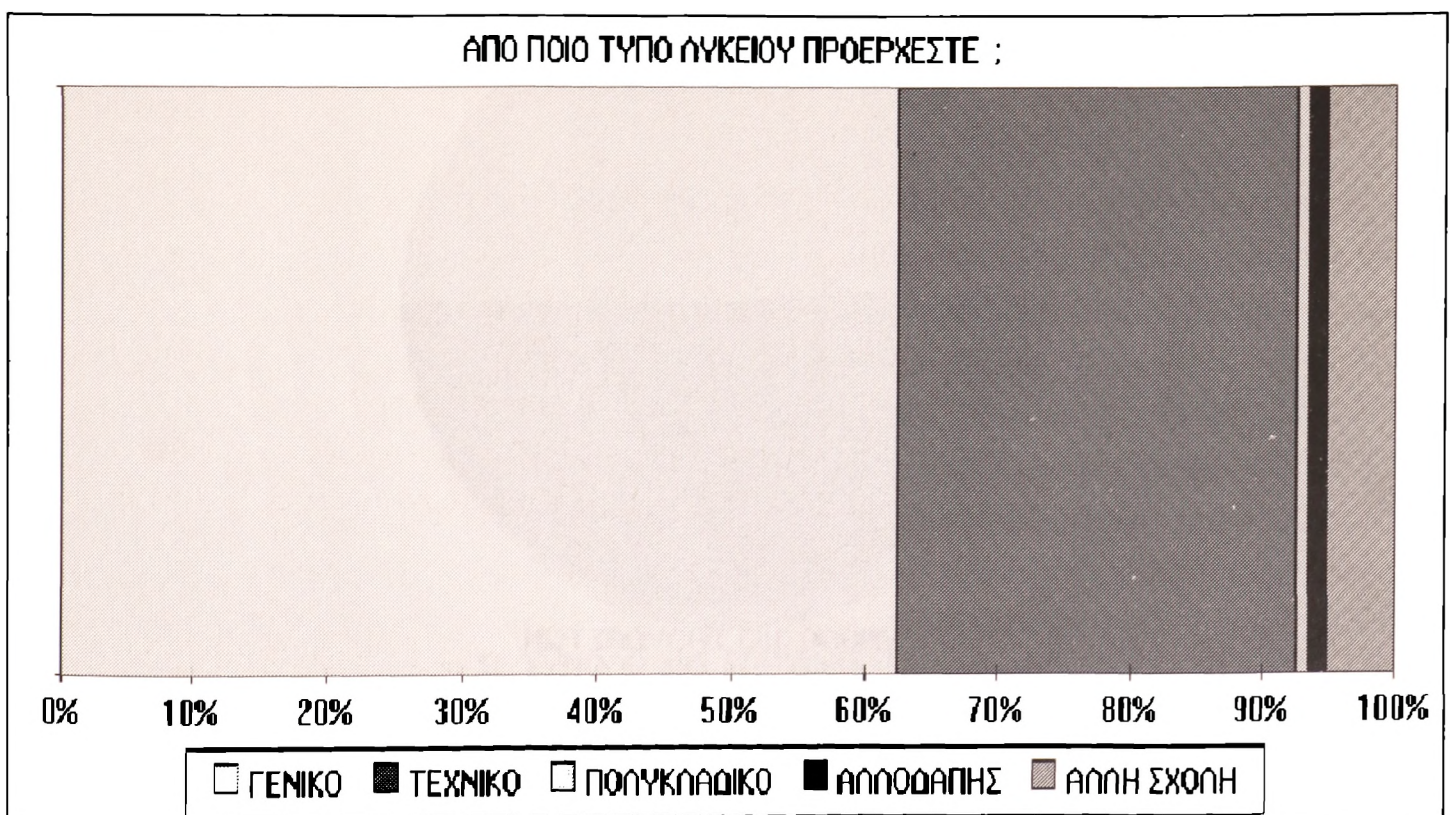
Βιβλιογραφία

- [1] Νόμος 1404/1983 «Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα».
- [2] Οδηγός Σπουδών ΤΕΙ Πειραιά, Ιανουάριος 1996.
- [3] Οδηγός Σπουδών ΤΕΙ Αθήνας, Ιανουάριος 1996.
- [4] Οδηγός Σπουδών ΤΕΙ Χαλκίδας, Ιανουάριος 1996.
- [5] Οικονομικός Οδηγός των Ελληνικών Εταιρειών, ICAP, Αθήνα 1997.
- [6] Τελική έκθεση υπό-έργου «Δημιουργία Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών (GIS) Τελειοφοίτων Σπουδαστών ΤΕΙ, Υπ.Ε.Π.Θ., Ειδικός Λογαριασμός και Βιβλιοθήκη ΤΕΙ Πειραιά.
- [7] Χάρτες Ε.Σ.Υ.Ε.
- [8] Κ. Αλαφοδήμος, Λ. Βρυζίδης, Ε. Θεοφίλη, Χ.Ιωαννίδης, Κ. Κωστάκης: «Στατιστική ανάλυση στοιχείων επιχειρήσεων για την αξιολόγηση τελειοφοίτων σπουδαστών ΤΕΙ», Επιθεώρηση Αποκέντρωσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Επιστ. Υπ. Καθηγητής Κ. ΓΕ. Αθανασόπουλος, Τεύχος Νο 25, Αθήνα 2001.

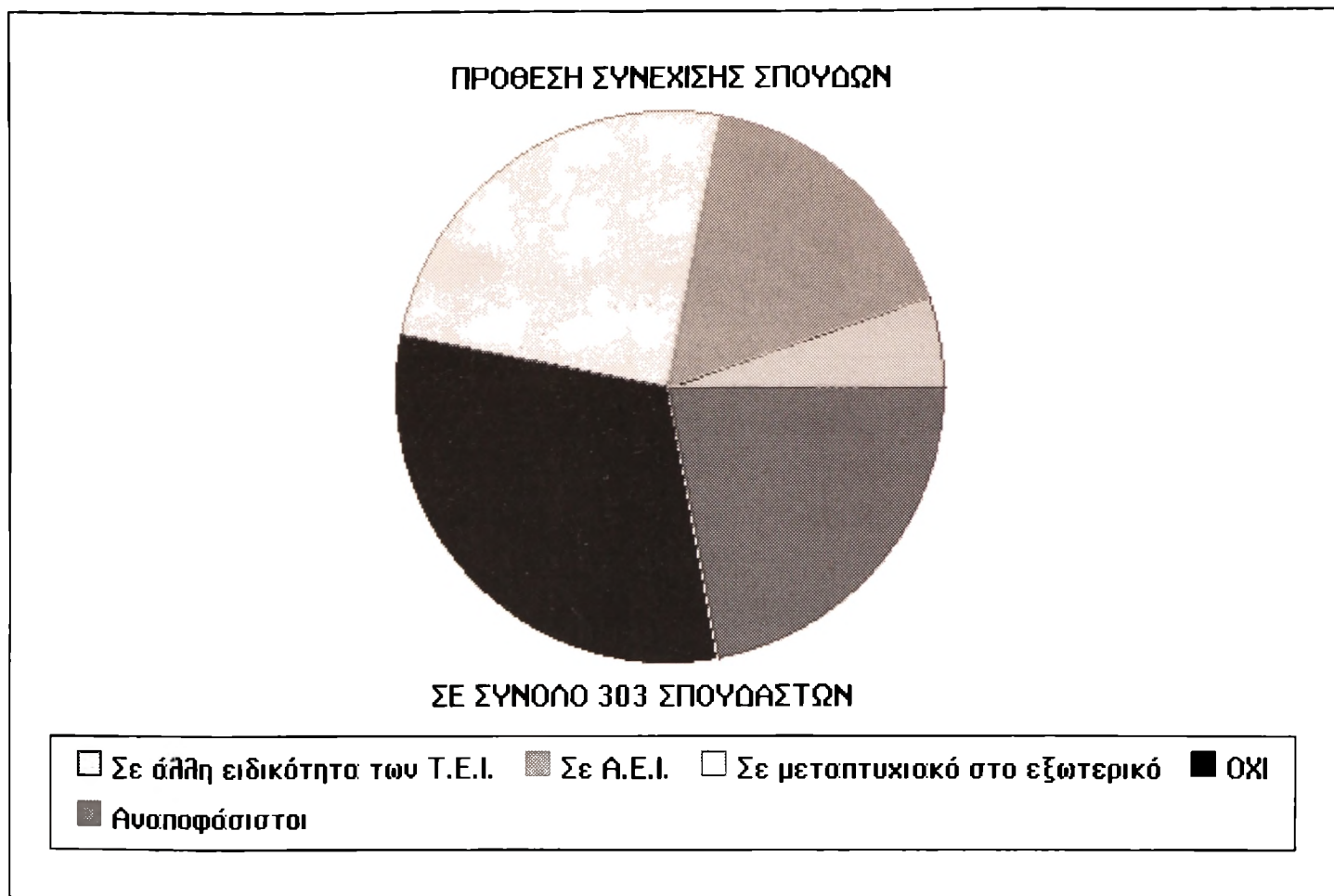
Σχήμα 1

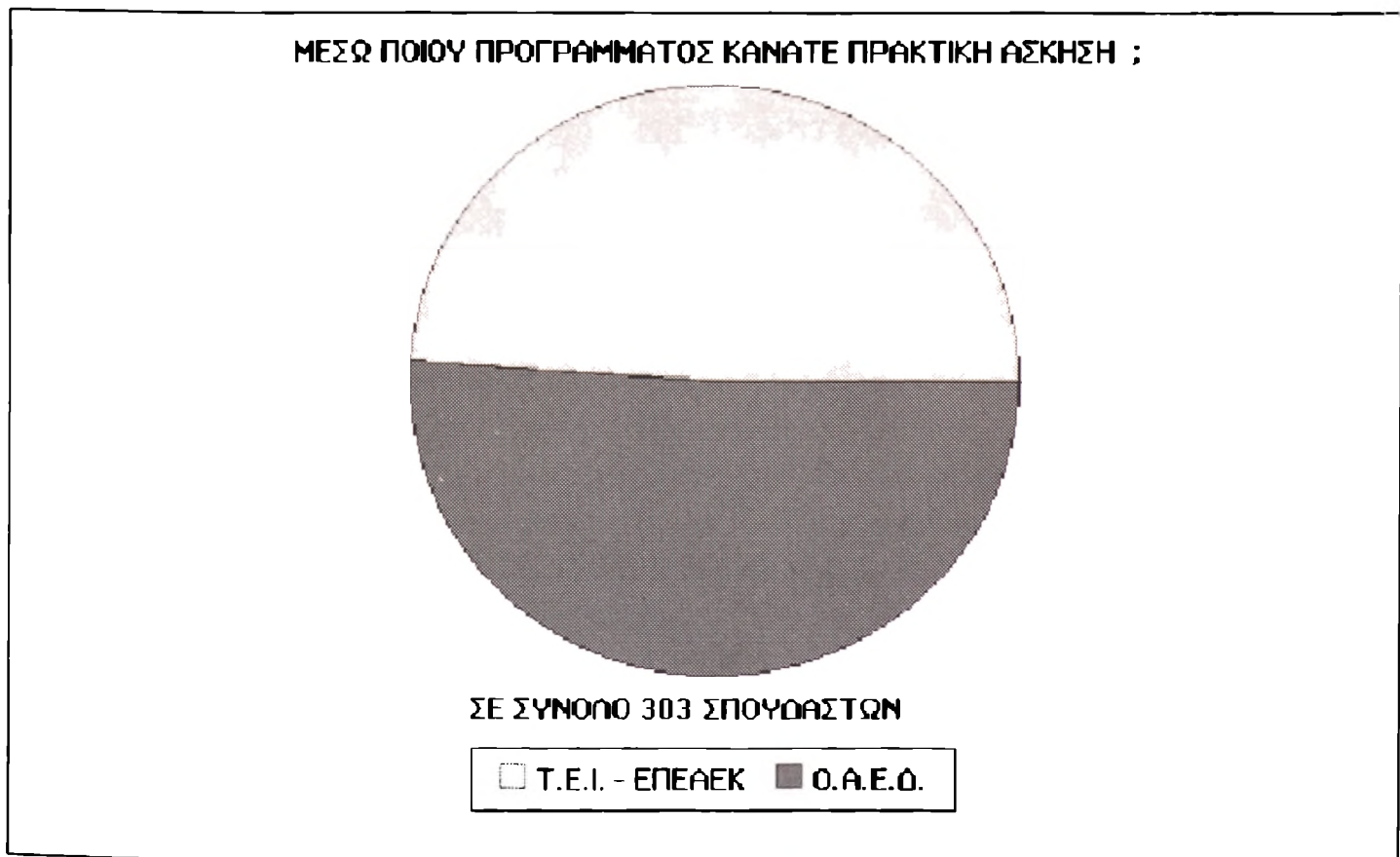
Σχήμα 2

Σχήμα 3

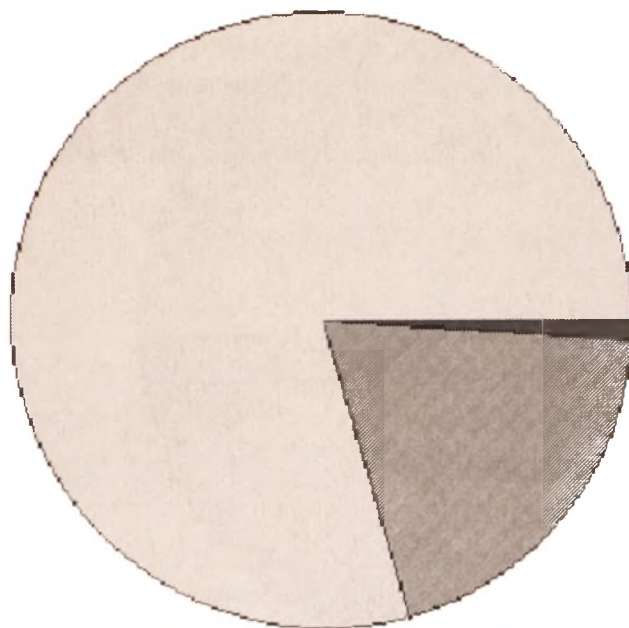

Σχήμα 4

Σχήμα 5

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

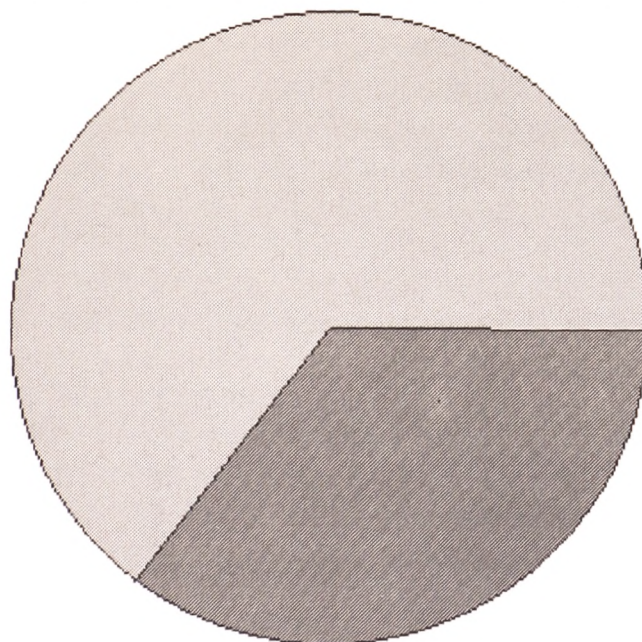

ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ 304 ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

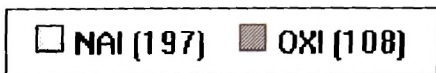

Σχήμα 6

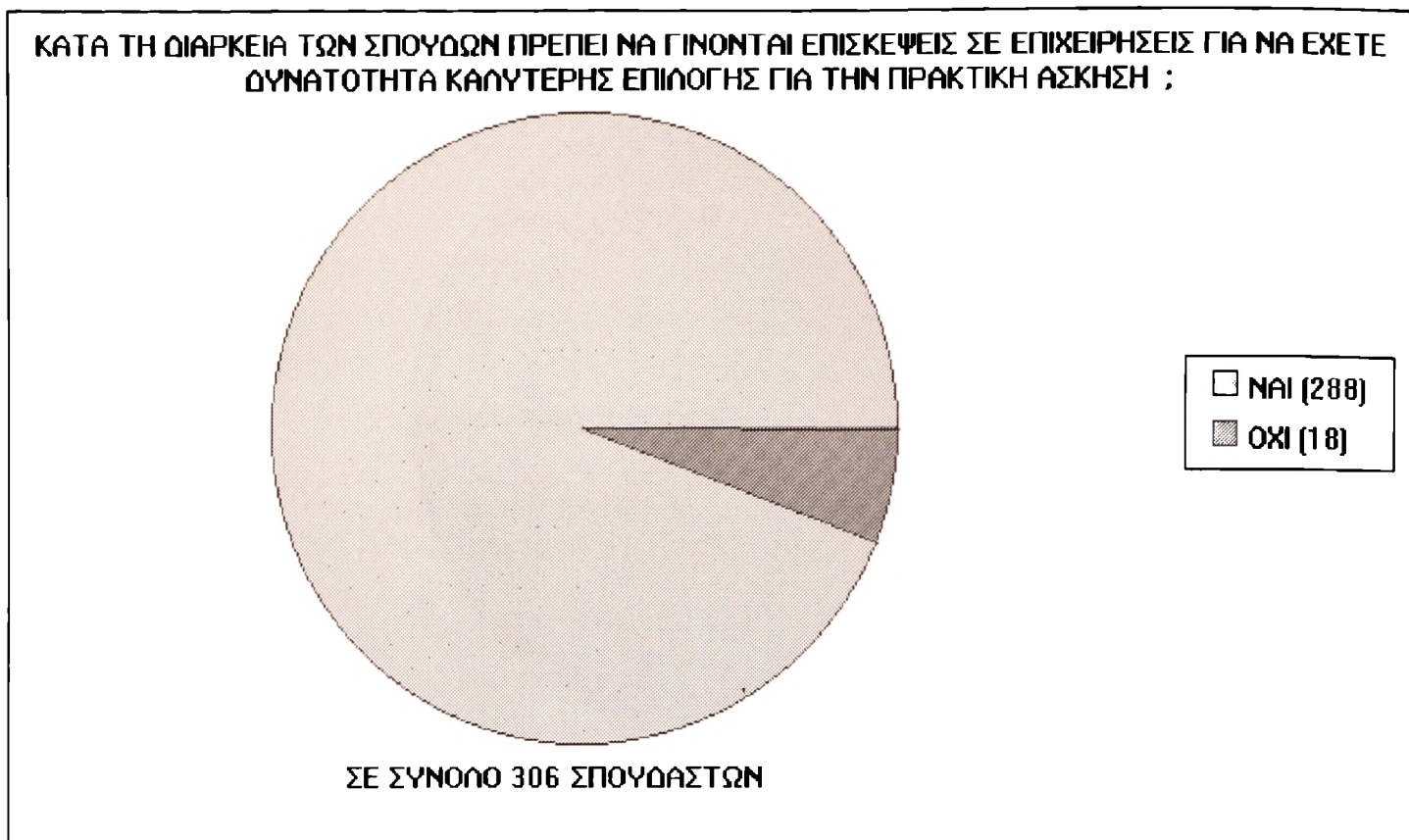
ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΟ ΕΠΙΛΕΞΑΤΕ ΕΣΕΙΣ ;

ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ 305 ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

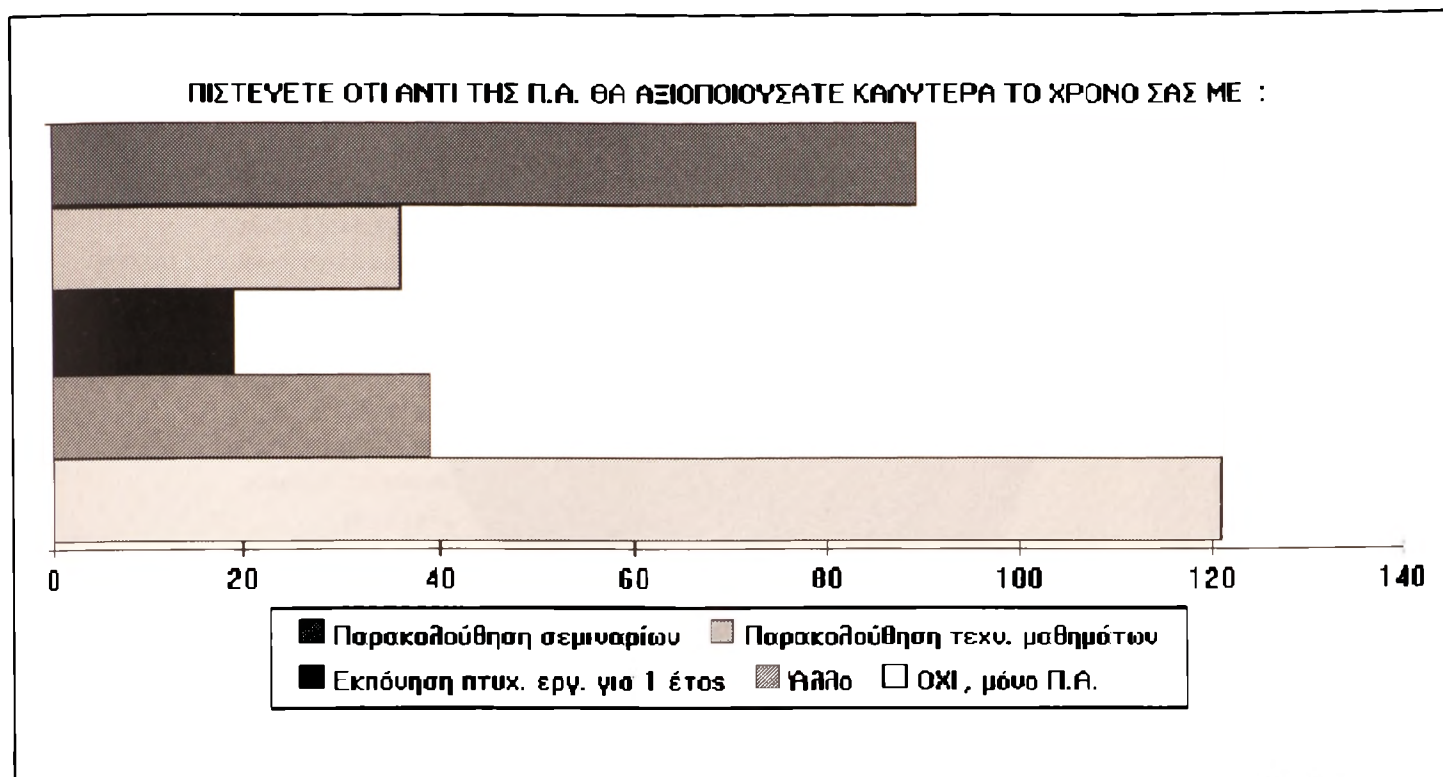
Σχήμα 7

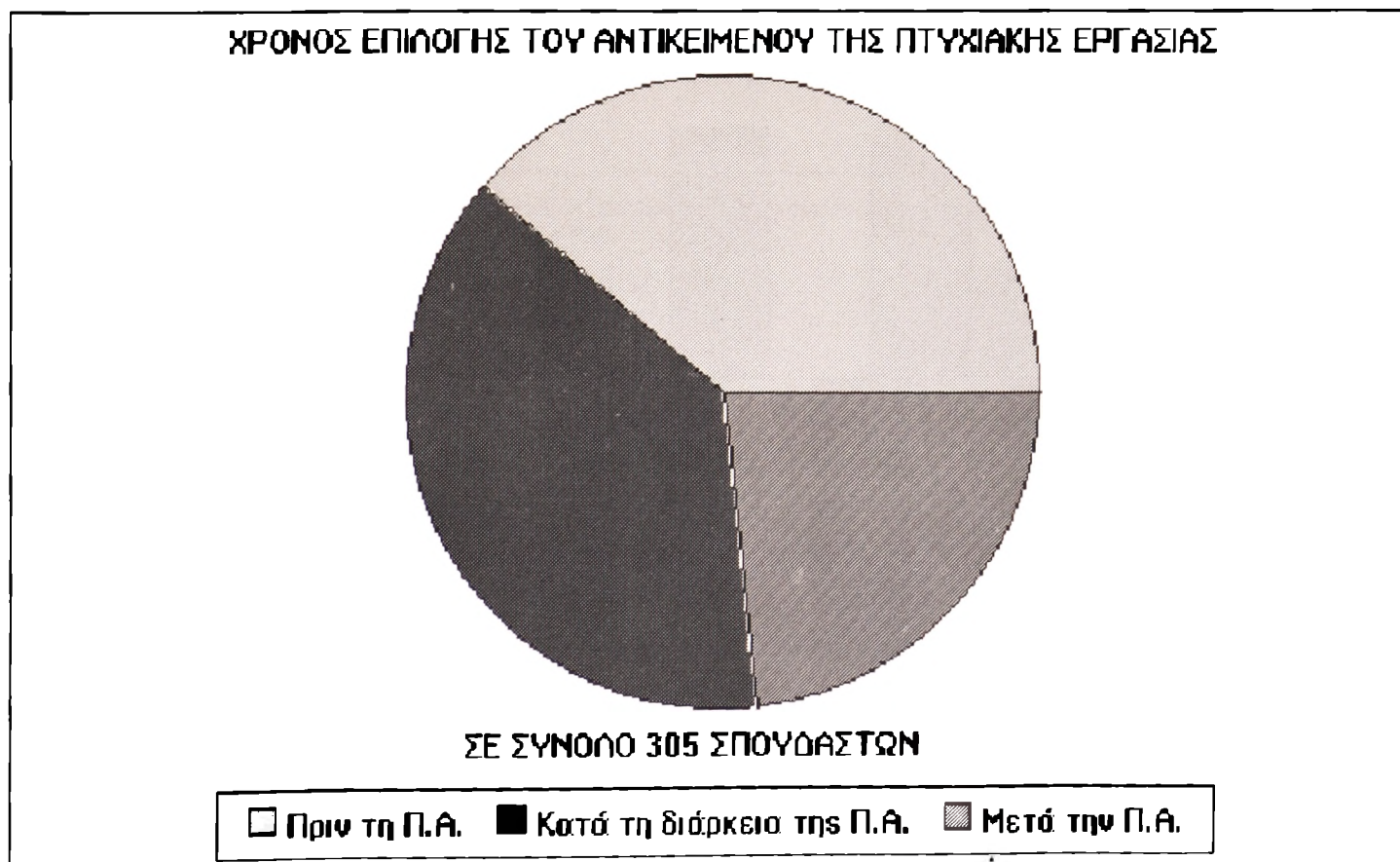
Σχήμα 8

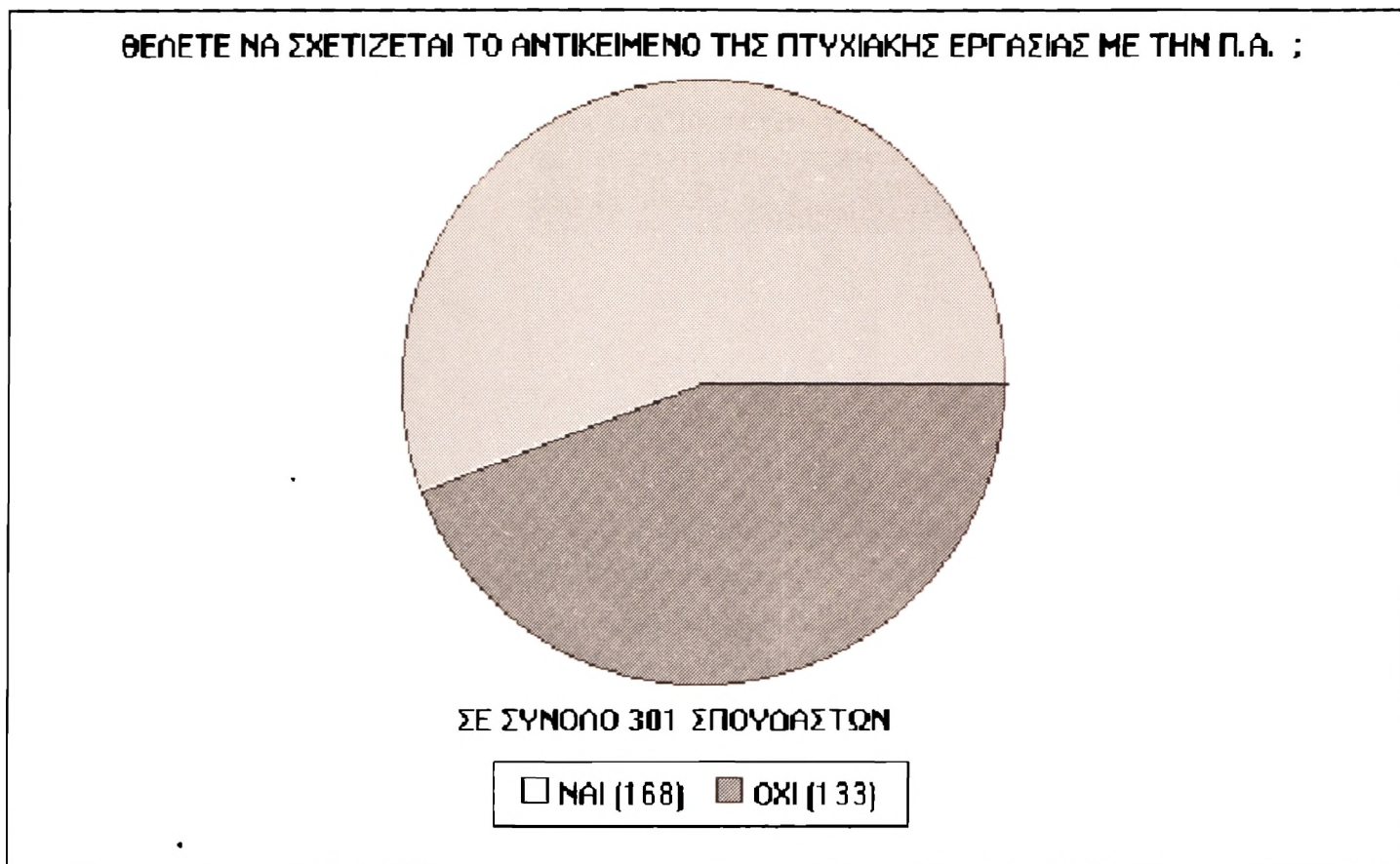
Σχήμα 9

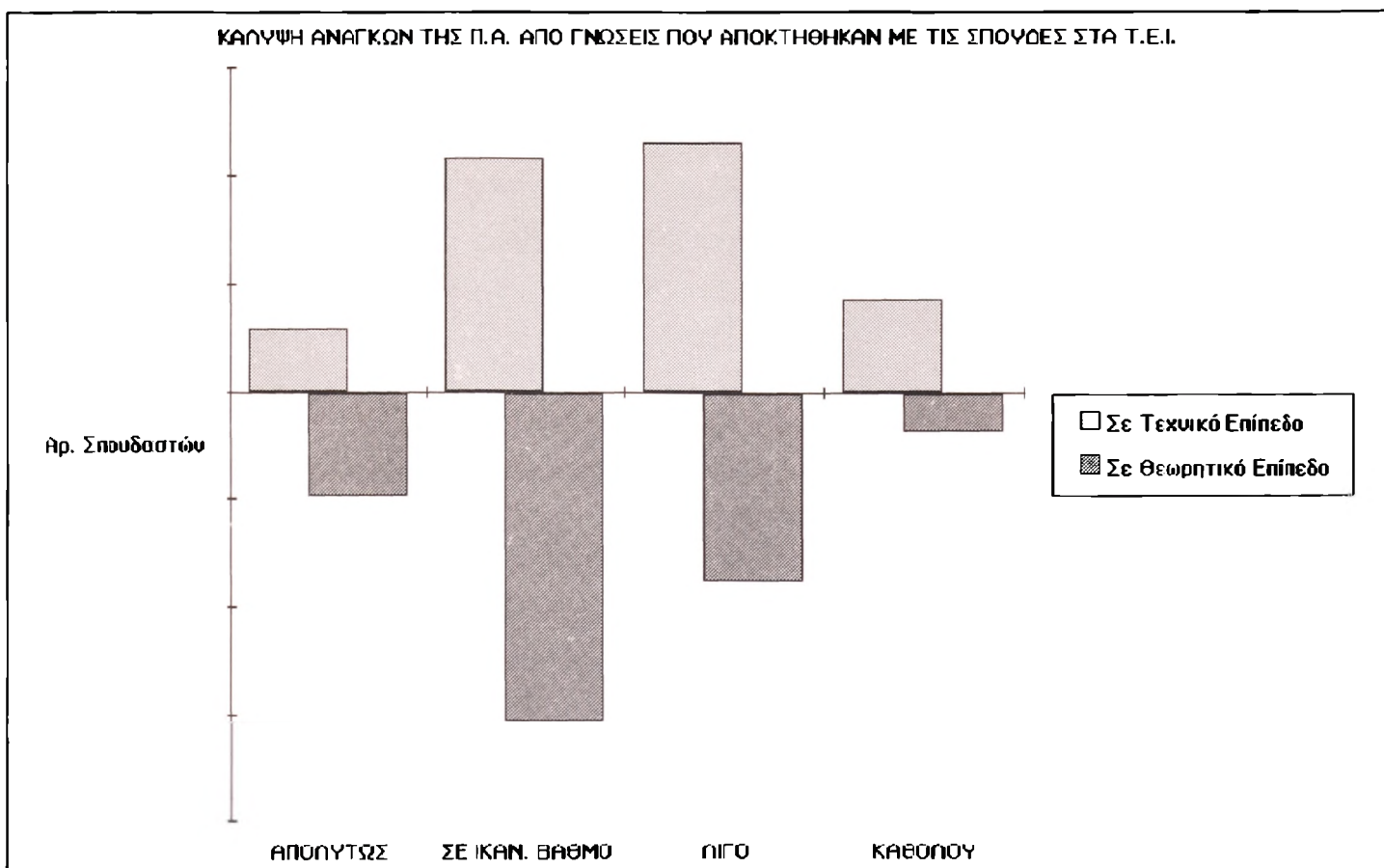
Σχήμα 10

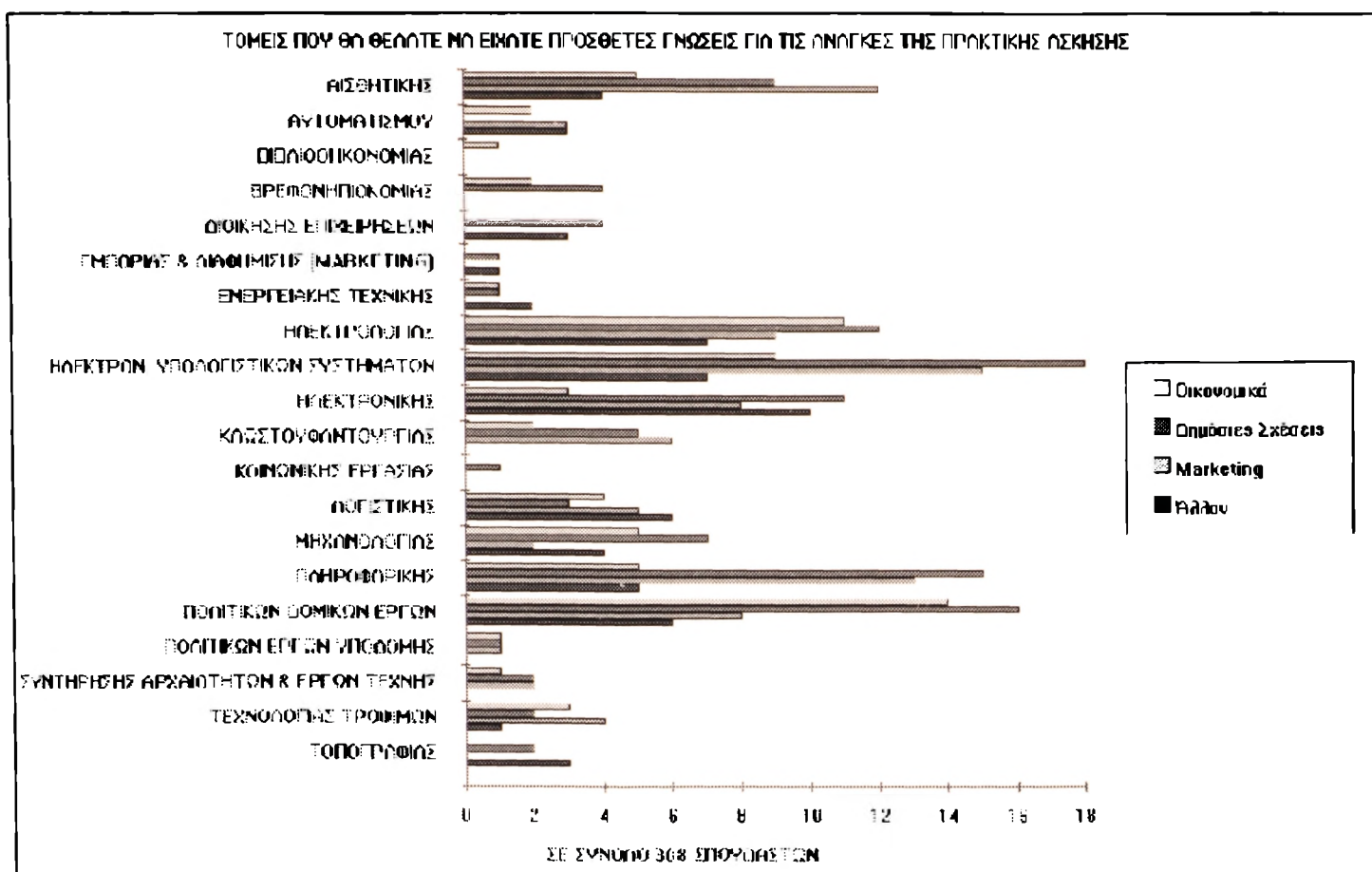
Σχήμα 11

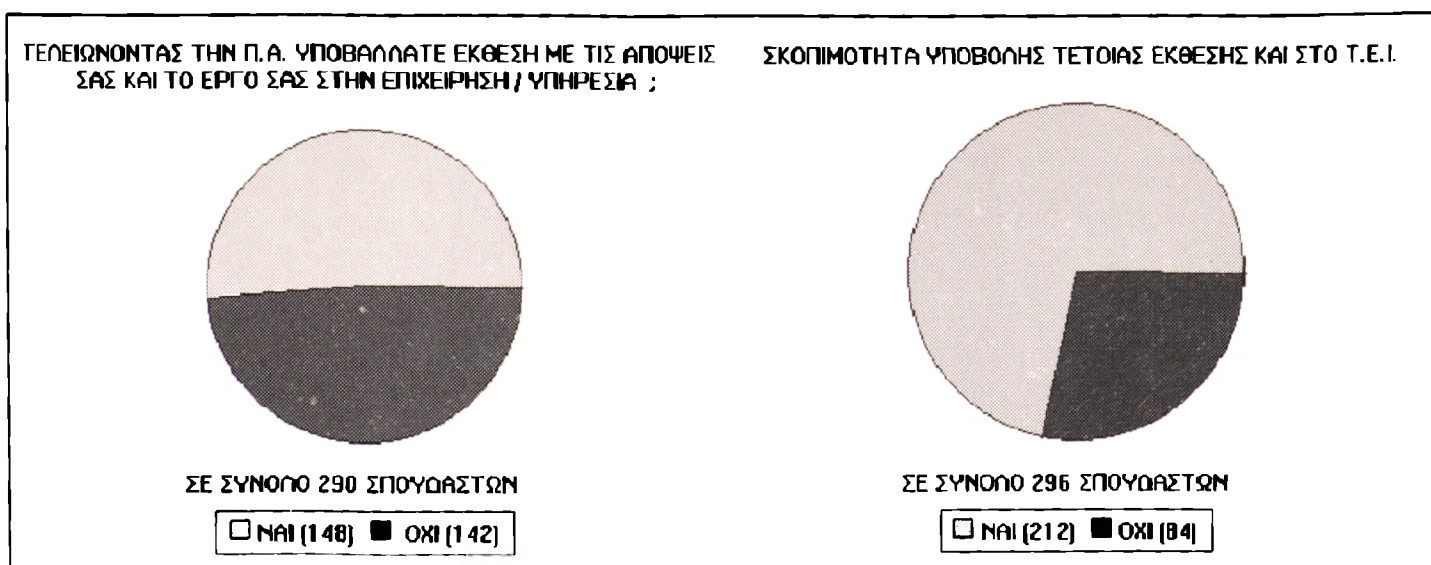
Σχήμα 12

Σχήμα 13

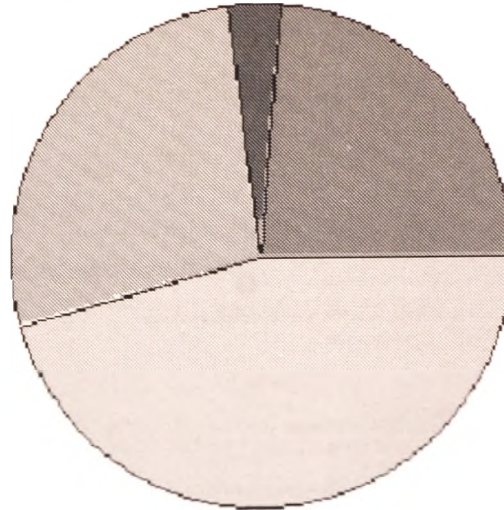

Σχήμα 14

Σχήμα 15

ΘΑ ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΑΤΕ ΝΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΘΕΙΤΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΣΑΣ ΣΤΗΝ Π.Α. ΚΑΙ ΝΑ ΜΕΤΡΑ Ο ΒΑΘΜΟΣ ΣΤΟ ΠΤΥΧΙΟ ΣΑΣ ;

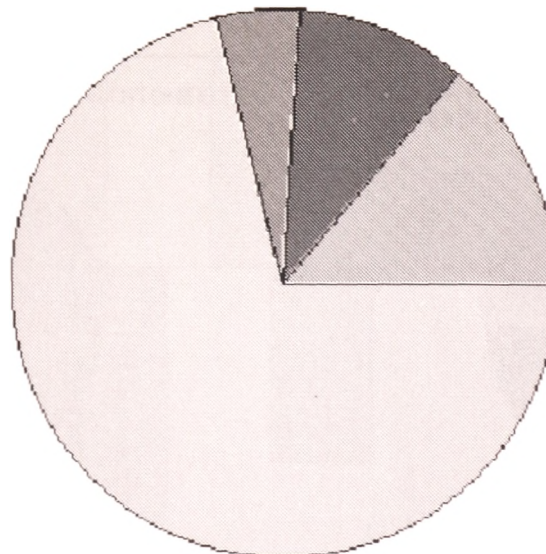

ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ 307 ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

- Από υπεύθυνο της Επιχείρησης
- Από υπεύθυνο Καθηγητή Τ.Ε.Ι.
- Και από τους δύο
- Μη σκόπιμη η βαθμολόγηση

Σχήμα 16

ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟ Τ.Ε.Ι. ΜΕΤΑ ΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΜΕ :

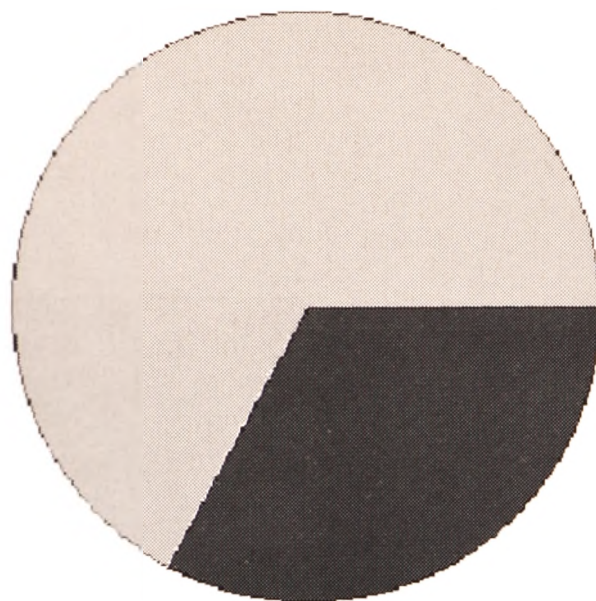

ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ 304 ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

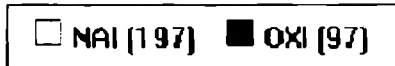
- Την Πτυχιοκή Εργασία
- 1 Εξομ μαθημ. Τεχνικής Φύσεως
- 2 Εξομ. μαθημ. Τεχνικής Φύσεως
- Απόκτηση πιστοποιητ. Ειδίκευσης

Σχήμα 17

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ Π.Α. ΠΑΡΑΜΕΙΝΑΤΕ ΔΙΑΡΚΩΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΘΕΣΗ / ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ;

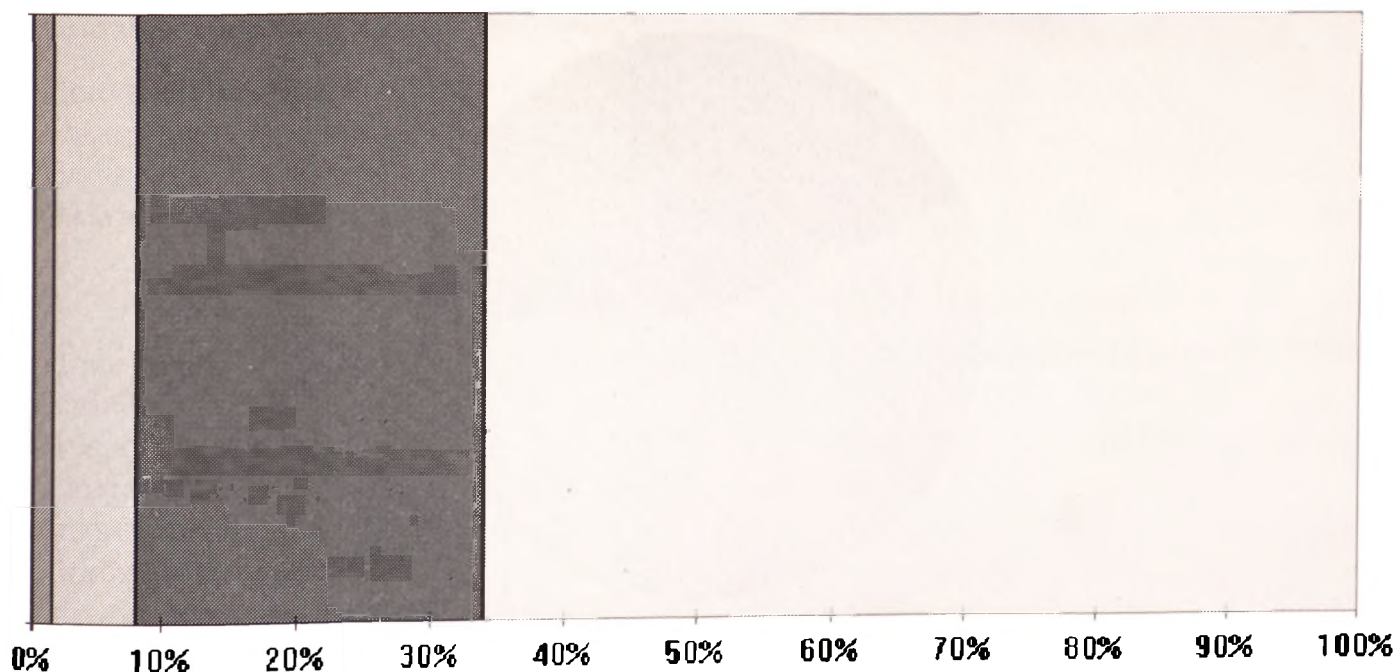

ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ 294 ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

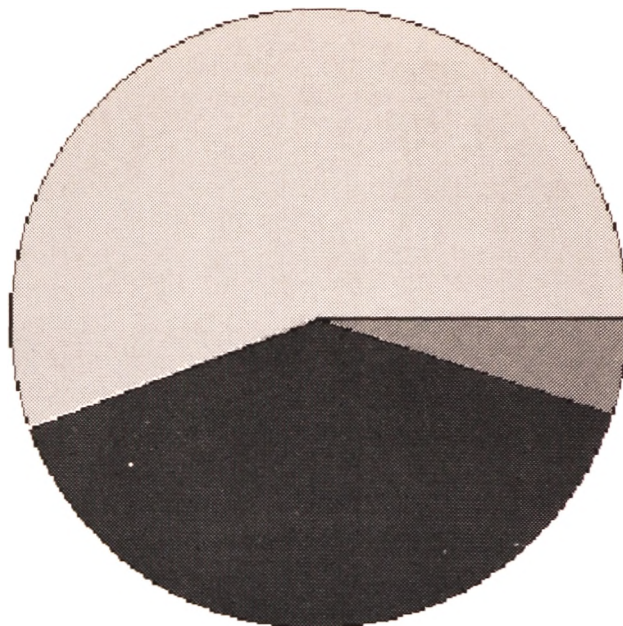
Σχήμα 18

Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΚΑΝΑΤΕ ΗΤΑΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ;

Σχήμα 19

Η ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΙΧΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΑΣ ;

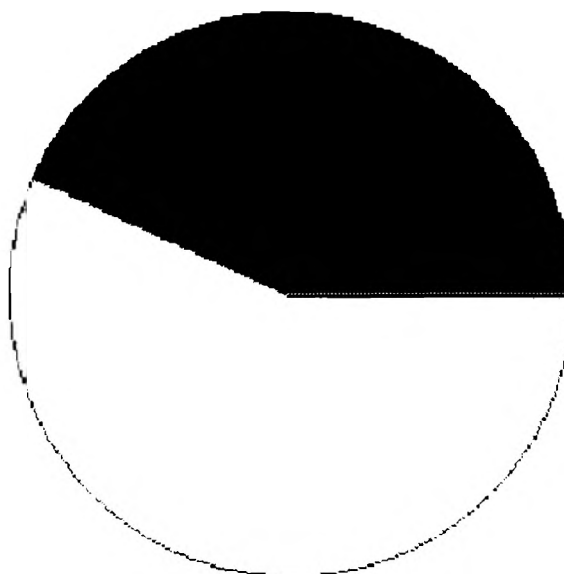

ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ 302 ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

□ ΑΠΟΛΥΤΗ (168) ■ ΜΕΡΙΚΗ (119) ▣ ΚΑΘΟΛΟΥ (15)

Σχήμα 20

ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΑΣΧΟΛΗΘΕΙΤΕ ΜΕ ΚΑΤΙ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΣΑΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ;

ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ 294 ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

■ ΝΑΙ (127) □ ΟΧΙ (167)

4. Παράρτημα 1

I. Στοιχεία εκπροσώπου που συμπληρώνει το Ερωτηματολόγιο

1. Προσωπικά στοιχεία

Επώνυμο

Όνομα

Τηλέφωνο Fax

Ειδικότητα

Θέση στην επιχείρηση

2. Έχετε άμεση σχέση με τους ασκούμενους Σπουδαστές;

ΝΑΙ ΟΧΙ

II. Στοιχεία Εργασιακού Χώρου

1. Ονομασία
(Επωνυμία Επιχείρησης, Όνομα Οργανισμού - Φορέα - Διεύθυνσης)

2. Διεύθυνση
(οδός, αριθμός Πόλη, Ταχ. Κώδικας)

3. Είδος Επιχείρησης
(Αντικείμενο - Ειδικότητα)

4. Αριθμός Προσωπικού
(σε περίπτωση Επιχείρησης)

III. Στοιχεία σχετικά με τους Ασκούμενους

1. Αναφέρετε τον αριθμό των Σπουδαστών που απασχολείτε για Πρακτική Εξάσκηση από κάθε ΤΕΙ:

ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ	ΤΜΗΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ
ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ	ΤΜΗΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ
ΤΕΙ ΧΑΛΚΙΔΑΣ	ΤΜΗΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

2. Πόσα χρόνια απασχολείτε σπουδαστές των ΤΕΙ για Πρακτική Άσκηση;

3. Ποιά είναι η διαδικασία επιλογής των Σπουδαστών;

Επικοινωνία με Διδακτικό Προσωπικό των ΤΕΙ

Επικοινωνία με τους ίδιους τους σπουδαστές

Άλλη (περιγράψτε)

4. Ποιοί είναι οι λόγοι που σας οδήγησαν στην ένταξή σας στο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Σπουδαστών ΤΕΙ;

Ανεύρεση νέου προσωπικού

Εποχικότητα ορισμένων εργασιών

Περιστασιακός φόρος εργασίας

Οικονομικότερη επιλογή

Ικανοποίηση από προηγούμενη απασχόληση Σπουδαστών

Συγκεκριμένο μοντέλο λειτουργίας Επιχείρησης

Άλλο (περιγράψτε)

IV. Αξιολόγηση Ασκουμένων

1. Η χρονική διάρκεια των 6 μηνών είναι ικανοποιητική για Πρακτική Άσκηση των Σπουδαστών;
 ΝΑΙ
 ΟΧΙ γιατί κρίνετε ότι ενδεδειγμένη χρονική διάρκεια θα ήταν
2. Είστε ικανοποιημένοι από τις γνώσεις των Σπουδαστών που απασχολείτε:
 Σε Τεχνικό επίπεδο
 ΠΟΛΥ ΜΕΤΡΙΑ ΛΙΓΟ ΚΑΘΟΛΟΥ
 Σε Θεωρητικό επίπεδο
 ΠΟΛΥ ΜΕΤΡΙΑ ΛΙΓΟ ΚΑΘΟΛΟΥ
3. Σε ποιά τομέα πιστεύετε ότι έχουν ελλείψεις οι Σπουδαστές:
4. Είστε ικανοποιημένοι από την Επαγγελματική απόδοση των Σπουδαστών που απασχολείτε:
 ΠΟΛΥ ΜΕΤΡΙΑ ΛΙΓΟ ΚΑΘΟΛΟΥ
5. Οι ασκούμενοι Σπουδαστές είναι χρήσιμοι για τη λειτουργία της Επιχείρησής σας;
 ΠΟΛΥ ΜΕΤΡΙΑ ΛΙΓΟ ΚΑΘΟΛΟΥ
6. Ποιοί Σπουδαστές ΤΕΙ είναι αποδοτικότεροι:
 Οι απόφοιτοι Τεχνικών Λυκείων
 Οι απόφοιτοι Γενικών Λυκείων
 Δεν υπάρχει διαφορά
7. Ποιό είναι το ποσοστό πραγματικού χρόνου απασχόλησης των Σπουδαστών κατά το ωράριο εργασίας τους:
 100%
 Μεγαλύτερο του 50%
 Μικρότερο του 50%
8. Η εργασία που παρέχουν οι Σπουδαστές στην Επιχείρηση έχει σχέση με την ειδικότητά τους:
 ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΡΙΚΗ ΚΑΘΟΛΟΥ
9. Οι ασκούμενοι Σπουδαστές
 περιορίζονται στο αντικείμενο της συγκεκριμένης θέσης εργασίας τους;
 ενημερώνονται γενικά για τις δραστηριότητες και τα τμήματα της Επιχείρησης;
10. Κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης οι Σπουδαστές
 παραμένουν στην ίδια θέση εργασίας;
 δίνεται η δυνατότητα μετακίνησης και σε άλλη θέση εργασίας;
11. Θα σας ενδιέφερε η μελλοντική επαγγελματική συνεργασία με τους συγκεκριμένους Σπουδαστές που απασχολείτε όταν αυτοί αποφοιτήσουν από τα ΤΕΙ:
 ΝΑΙ ΟΧΙ

Constantin GE. ATHANASSOPOULOS

Professeur Section Econ. et Développement Régional de l' Université des Sciences
Sociales et Politiques PANTEION d' Athènes

LA NOTION «INVESTISSEMENT PRODUCTIF PRIVE» DANS LE
CADRE INSTITUTIONNEL DE LA LEGISLATION GRECQUE
POUR LE DEVELOPPEMENT

Bruxelles, 1994

V. Κρίσεις και Προτάσεις

1. Ο θεσμός της Π.Α. είναι χρήσιμος για τους σπουδαστές
 - α. στην ενημέρωσή τους για την λειτουργία των μονάδων παραγωγής ή των υπηρεσιών:
 ΝΑΙ ΟΧΙ
 - β. στο συσχετισμό των γνώσεών τους (θεωρητικών και τεχνικών) με την πρακτική:
 ΝΑΙ ΟΧΙ
2. Πιστεύετε ότι η Πρακτική Άσκηση των Σπουδαστών ΤΕΙ πρέπει να γίνεται:
 στο τελευταίο έτος των σπουδών τους
 σε νωρίτερο στάδιο των σπουδών τους
3. Θα κρίνατε σκόπιμο να γίνονται επισκέψεις των σπουδαστών σε Επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια των σπουδών τους προκειμένου να έχουν καλύτερη δυνατότητα επιλογής για την Πρακτική Άσκηση:
 ΝΑΙ ΟΧΙ
4. Θα θέλατε εσείς ή κάποιος από την Επιχείρησή σας να δίνει κατά καιρούς ενημερωτικές διαλέξεις στα ΤΕΙ:
 ΝΑΙ (δώστε σε τίτλους (2) βασικά θέματα τέτοιων διαλέξεων)
 ΟΧΙ
5. Πιστεύετε πως είναι απαραίτητη η στελέχωση της Επιχείρησής σας με αποφοίτους των ΤΕΙ για αποδοτικότερη λειτουργία της:
 ΝΑΙ ΟΧΙ
6. Συμπληρώστε ο,τιδήποτε επιπρόσθετο θέλετε.
.....